

Hans (prof.dr. J.B.A.M.) Schilderman is hoofdredacteur van *Handelingen* en hoogleraar Religie en Zorg aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.
h.schilderman@ftr.ru.nl

Handelen in vertrouwen

Het interbellum is voorbij, zo verzuchtte mijn echtgenote bij het ontbijt. We luisterden naar het nieuws over de opmars van de Russen in Oekraïne. En inderdaad, een tijdperk van vrede dat met twee wereldoorlogen zo duur betaald is, lijkt voorbij en er dreigt een nieuwe oorlog in Europa uit te breken. Enkele dagen eerder liep ik in Brussel met een groep jonge politieke filosofiestudenten door het Parlementarium, het grootste parlementaire bezoekerscentrum van Europa. We lazen teksten waaruit na de Tweede Wereldoorlog hoop sprak over een nieuw tijdperk:

'I feel what is really more important than the creation of international machinery, is the creation of an ideal of peace, based on the recognition of certain fundamental rights ... It is essential that the people of Europe should be given some hope, based on faith and idealism.'

Seán MacBride, 'Debate in the Dáil on United States of Europe', 20 July 1948

Ik vond het dan ook moeilijk om cynisme te vermijden toen Poetin enkele uren later zijn troepen een Europees land liet binnenvallen. Cynisme is een uiting van ongelof en wantrouwen. Het staat haaks op geloof, hoop en liefde, omdat het de vertrouwensbasis ervan ondermijnt en makkelijk tot angst of agressie leidt. De cynici uit de Griekse Oudheid hadden echter een heel ander beeld van cynisme. Zij hadden niet veel op met maatschappelijke conventies en grootse idealen. Liever een leven dicht bij de natuur, waarin ascese en afzondering van luxe tot mentale evenwichtigheid leidt. Op basis daarvan waarschuwden de cynici juist voor grootse ideeën en pleitten ze voor persoonlijke onthechting en zelf-zuivering. Jezus groeide op dicht bij een centrum van cynische filosofie en in de zogeheten Q-traditie vinden exegeten duidelijke aanwijzingen van cynische invloeden in de leer van Jezus zelf.

Grootse ideeën zijn net zo gevaarlijk als het ontbreken ervan. En dat maakt het peilen van wat we meemaken tot een hachelijke zaak. Maar omdat we nu eenmaal niet-niet kunnen handelen vergt dit dat we continu moeten beoordelen wat op onze weg komt. Zo ook de zaak van ons vaktijdschrift *Handelingen* zelf. We wisselen van uitgever en gaan zoveel mogelijk digitaal. U leest er in het redactionele schrijven op pagina 7 en in het inleidende artikel 'Publiceren in de praktische theologie en religiewetenschap' hierna volgend meer over. Het lijkt ons als redactie het beste besluit, ook al weten we dat de lezer bepaalt of dat inderdaad klopt. Dat zien we met vertrouwen tegemoet!